

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI

DRŽAVNI URED ZA HRVATE
IZVAN REPUBLIKE HRVATSKE

Zagreb, svibanj 2017.

SADRŽAJ

stranica

I.	PODACI O UREDU	2
	Djelokrug i unutarnje ustrojstvo	2
	Planiranje	3
	Financijski izvještaji	4
II.	REVIZIJA ZA 2015.	14
	Ciljevi i područja revizije	14
	Metode i postupci revizije	14
	Nalaz za 2015.	15
III.	MIŠLJENJE	23

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

KLASA: 041-01/16-01/37
URBROJ: 613-02-01-17-6

Zagreb, 16. svibnja 2017.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ FINACIJSKOJ REVIZIJI
DRŽAVNOG UREDA ZA HRVATE IZVAN REPUBLIKE HRVATSKE ZA 2015.

Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je financijska revizija kojom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje Državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske (dalje u tekstu: Ured) za 2015.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacija vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije provedeni su od 14. studenoga 2016. do 16. svibnja 2017.

I. PODACI O UREDU

Djelokrug i unutarnje ustrojstvo

Ured je središnje tijelo državne uprave nadležno za područje odnosa Republike Hrvatske (dalje u tekstu: RH) i Hrvata izvan RH. Osnovan je koncem listopada 2011., temeljem Zakona o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske (Narodne novine 124/11 i 16/12, dalje u tekstu: Zakon), u skladu s odredbama Ustava Republike Hrvatske, prema kojima RH štiti prava i interese svojih državljana koji žive i borave u inozemstvu i promiče njihove veze s domovinom, a dijelovima hrvatskog naroda u drugim državama jamči osobitu skrb i zaštitu. Ustrojen je na temelju Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave (Narodne novine 150/11, 22/12, 39/13, 125/13 i 148/13). Prema navedenim propisima, Ured obavlja upravne i druge poslove vezano uz odnose RH i Hrvata izvan RH; koordinaciju i nadzor aktivnosti između nadležnih tijela državne uprave i drugih nositelja suradnje RH s Hrvatima izvan RH; brigu za zaštitu prava i interesa te očuvanja i jačanja identiteta Hrvata izvan RH; jačanje suradnje i izradu prijedloga komunikacijske strategije za Hrvate izvan RH. U suradnji s drugim nadležnim tijelima obavlja poslove koji se odnose na stvaranje uvjeta za povratak iseljenika (dijaspore) i njihovo uključivanje u gospodarski i društveni život u RH; predlaže politiku poticanja i pomoći povratka i useljavanja; provodi mjere i programe za integraciju Hrvata povratnika i useljenika; pruža pomoć u poduzetničkim ulaganjima; daje gospodarsku potporu povratku i održivom opstanku Hrvata kao konstitutivnog naroda u Bosni i Hercegovini (dalje u tekstu: BiH) i hrvatske manjine u Republici Srbiji, Crnoj Gori i Republici Kosovo te po potrebi i drugim hrvatskim zajednicama; provodi Strategiju o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske i predlaže projekte i provedbene planove, kao i nadzor njihove provedbe. Obavlja poslove koji se odnose na vođenje propisanih evidencija o Hrvatima izvan RH; planiranje i osiguranje financijskih sredstava za programe i projekte Hrvatima izvan RH, kao i druge poslove koji su mu stavljeni u nadležnost Zakonom.

Ured je smješten u poslovnom prostoru na Trgu hrvatskih velikana 6, u Zagrebu, koji je u vlasništvu RH, a dobiven je na korištenje bez naknade na neodređeno vrijeme, temeljem Odluke Agencije za upravljanje državnom imovinom, iz siječnja 2013.

Prema Uredbi o unutarnjem ustrojstvu Državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske (Narodne novine 52/12), Ured ima pet ustrojstvenih jedinica (u okviru kojih su službe i odjeli) i to: Kabinet predstojnika, Sektor za provedbu programa i projekata Hrvata izvan Republike Hrvatske (sa Službom za kulturu, obrazovanje, znanost i sport; Službom za gospodarsku suradnju i Službom za provedbu natječaja i praćenje projekata), Sektor za pravni položaj i statusna pitanja Hrvata izvan Republike Hrvatske (sa Službom za pravni položaj Hrvata u Bosni i Hercegovini, hrvatske manjine i iseljeništvo te Službom za statusna pitanja Hrvata izvan Republike Hrvatske), Ured dobrodošlice (kao samostalni odjel) i Glavno tajništvo (s Odjelom za ljudske potencijale, pravne, opće i informatičke poslove te Odjel za financijsko - materijalne poslove). Uredbom je za obavljanje poslova Ureda predviđeno 59 zaposlenika, početkom 2015. je bilo 29 zaposlenih, a koncem godine je bilo 37 zaposlenika.

Državnim proračunom za 2015., u razdjelu Državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske su, osim za poslovanje ustrojstvenih jedinica Ureda, planirana i sredstva u iznosu 4.726.279,00 kn za poslovanje Hrvatske matice iseljenika, koja je samostalna pravna osoba te njezini financijski izvještaji i poslovanje nisu obuhvaćeni financijskom revizijom Ureda.

Zakonska predstavница Ureda (predstojnica) od veljače 2012. do 30. ožujka 2016. je bila mr. sc. Daria Krstičević, a nakon toga predstojnik je Zvonko Milas, inženjer prometa Sredinom listopada 2016. stupio je na snagu novi Zakon o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave (Narodne novine 93/16 104/16), prema kojem Ured nastavlja s radom sukladno ustrojstvu i djelokrugu propisanom ovim Zakonom, kao Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske, kojim prema Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o sustavu državne uprave (Narodne novine 150/11, 12/13, 93/16 i 104/16) upravlja državni tajnik (ranije predstojnik).

Planiranje

Financijski plan Ureda za 2015. je iznosio 52.597.140,00 kn. Izmjenama i dopunama državnog proračuna, financijski plan je smanjen za 653.419,00 kn ili 1,2 % te je iznosio 51.943.721,00 kn. Vrijednosno najznačajnija smanjenja planiranih sredstava odnose se na naknade troškova zaposlenih u iznosu 290.000,00 kn, rashode za materijal i energiju u iznosu 195.000,00 kn te bruto plaće u iznosu 110.000,00 kn.

Rashodi su planirani u okviru programa Programi Hrvata izvan Republike Hrvatske, u okviru kojeg je planirano 12 aktivnosti i jedan kapitalni projekt. Vrijednosno značajniji rashodi planirani su za provođenje aktivnosti Poticaji za obrazovanje, kulturu, znanost i zdravstvo u BiH - Međunarodna razvojna suradnja u iznosu 18.100.000,00 kn ili 34,8 % planiranih sredstava, Međunarodni program Hrvatskog radija „Glas Hrvatske“ u iznosu 10.000.000,00 kn ili 19,3 %, Administracija i upravljanje u iznosu 9.154.721,00 kn ili 17,6 %, Satelitski TV program za Sjevernu Ameriku u iznosu 3.300.000,00 kn ili 6,4 %, Programi Hrvata izvan RH - Međunarodna razvojna suradnja u iznosu 3.260.000,00 kn ili 6,3 %, Stipendije za studente i učenike pripadnike hrvatskog naroda izvan RH - Međunarodna razvojna suradnja u iznosu 2.223.000,00 kn ili 4,3 %, Programi Hrvata izvan Republike Hrvatske u iznosu 2.090.000,00 kn ili 4,0 %, Programi pomoći hrvatskoj manjini u inozemstvu u iznosu 1.508.000,00 kn ili 2,9 % i za aktivnost Programi pomoći hrvatskoj manjini u inozemstvu – Međunarodna razvojna suradnja u iznosu 1.508.000,00 kn ili 2,9 % planiranih sredstava.

Vrijednosno najznačajniji izvori financiranja Ureda su opći prihodi i primici iz državnog proračuna i prihodi od poreza (naknade za priređivanje igara na sreću).

U skladu s odredbom članka 39. Zakona o proračunu (Narodne novine 87/08 i 136/12), donesene su projekcije za sljedeće dvije godine, odnosno za 2016. i 2017. Prema spomenutim projekcijama, planirani su rashodi za 2016. u iznosu 48.229.504,00 kn te za 2017. u iznosu 48.097.182,00 kn.

U skladu s odredbama članka 23. Zakona o proračunu, donesen je Strateški plan Državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske za razdoblje 2015. – 2017., u siječnju 2015. je donesen Godišnji plan rada za 2015. a u ožujku 2016., u skladu s odredbama članka 15. Zakona, sastavljeno je Godišnje izvješće o radu Državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske za 2015.

Financijski izvještaji

Ured je u obvezi voditi poslovne knjige i sastavljati financijske izvještaje prema proračunskom računovodstvu. Sastavljeni su propisani financijski izvještaji: Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima, Bilanca, Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji te Bilješke (osim Bilješke uz Bilancu, koje nisu sastavljene). Financijski izvještaji su dostavljeni nadležnim institucijama u propisanom roku.

a) Izvještaj o prihodima i rashodima, primicima i izdacima

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima za 2015., ukupni prihodi su ostvareni u iznosu 49.268.751,00 kn, što je za 472.707,00 kn ili 1,0 % manje u odnosu na prethodnu godinu. Prihodi su za 2015. ostvareni za 2.674.970,00 kn ili 5,1 % manje od planiranih.

U tablici broj 1 daju se podaci o ostvarenim prihodima.

Tablica broj 1

Ostvareni prihodi

Redni broj	Prihodi	u kn		
		Ostvareno za 2014.	Ostvareno za 2015.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Prihodi iz proračuna	44.228.026,00	43.765.297,00	99,0
2.	Prihodi od poreza (naknada za priređivanje igara na sreću)	5.407.810,00	5.503.454,00	101,8
3.	Prihodi od imovine (iz dobiti)	81.874,00	0,00	-
4.	Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada	23.748,00	0,00	-
	Ukupno	49.741.458,00	49.268.751,00	99,0

Vrijednosno najznačajniji prihodi ostvareni su iz državnog proračuna koji čine 88,8 % ukupnih prihoda. Odnose se na prihode za financiranje rashoda poslovanja u iznosu 43.690.406,00 kn i za nabavu nefinancijske imovine (vezano uz informatizaciju Ureda) u iznosu 74.891,00 kn.

U okviru prihoda za financiranje rashoda poslovanja, vrijednosno značajniji su prihodi ostvareni za provođenje aktivnosti Poticaji za obrazovanje, kulturu, znanost i zdravstvo u BiH - Međunarodna razvojna suradnja u iznosu 18.074.501,00 kn, Međunarodni program Hrvatskog radija „Glas Hrvatske“ u iznosu 10.000.000,00 kn, Administracija i upravljanje u iznosu 6.497.903,00 kn, Satelitski TV program za Sjevernu Ameriku u iznosu 3.300.000,00 kn, Stipendije za studente i učenike pripadnike hrvatskog naroda izvan RH - Međunarodna razvojna suradnja u iznosu 2.223.000,00 kn, Programi pomoći hrvatskoj manjini u inozemstvu u iznosu 1.505.501,00 kn i Programi pomoći hrvatskoj manjini u inozemstvu – Međunarodna razvojna suradnja u iznosu 1.505.434,00 kn.

Prihodi od poreza (naknade za priređivanje igara na sreću) su ostvareni u iznosu 5.503.454,00 kn, na temelju odredbi Zakona o igrama na sreću (Narodne novine 87/09, 35/13, 158/13, 41/14 i 143/14) i Uredbe o kriterijima za utvrđivanje korisnika i načina raspodjele dijela prihoda od igara na sreću za 2015. (Narodne novine 94/14 i 17/15).

Sredstva su namijenjena za financiranje rashoda u okviru aktivnosti Programi Hrvata izvan Republike Hrvatske – Međunarodna razvojna suradnja u iznosu 3.352.779,00 kn i Programi Hrvata izvan Republike Hrvatske u iznosu 2.150.675,00 kn, i to za tekuće donacije (udrugama, vjerskim zajednicama, zakladama i fondacijama i druge donacije), ostale naknade građanima i kućanstvima (školarine) i naknade bankama vezanim uz plaćanja za navedene namjene. Prenesena neutrošena sredstva iz 2014. su iznosila 3.530.458,00 kn te su ukupno raspoloživa sredstva iznosila 9.033.912,00 kn. Utrošeno je 7.373.488,00 kn, tako da su koncem 2015. neutrošena sredstva iznosila 1.660.424,00 kn.

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima, primicima i izdacima za 2015., ukupni rashodi su ostvareni u iznosu 51.118.003,00 kn, što je za 212.857,00 kn ili 0,4 % manje u odnosu na prethodnu godinu. Rashodi za 2015. su ostvareni za 825.718,00 kn ili 1,6 % manje od planiranih.

U tablici broj 2 daju se podaci o ostvarenim rashodima.

Tablica broj 2

Ostvareni rashodi

u kn

Redni broj	Rashodi	Ostvareno za 2014.	Ostvareno za 2015.	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Rashodi za zaposlene	5.128.300,00	4.886.304,00	95,3
2.	Materijalni rashodi	1.512.080,00	1.872.280,00	123,8
3.	Financijski rashodi	112.848,00	155.233,00	137,6
4.	Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	3.227.291,00	3.545.424,00	109,9
5.	Ostali rashodi	41.169.268,00	40.583.870,00	98,6
6.	Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	181.073,00	74.892,00	41,4
	Ukupno	51.330.860,00	51.118.003,00	99,6
	Manjak prihoda	1.589.402,00	1.849.252,00	116,3

Manjak prihoda za 2015. je iskazan u iznosu 1.849.252,00 kn (od naknada za priređivanje igara na sreću), od čega je manjak prihoda poslovanja 1.774.360,00 kn, a manjak prihoda od nefinancijske imovine 74.892,00 kn. S obzirom da je preneseni višak prihoda iz prethodnih razdoblja iznosio 3.473.059,00 kn, višak prihoda raspoloživ u sljedećem razdoblju, iskazan je koncem 2015. u iznosu 1.623.807,00 kn.

Ostvareni rashodi za zaposlene se odnose na bruto plaće u iznosu 4.127.874,00 kn, doprinose na plaće u iznosu 699.526,00 kn te druge rashode za zaposlene u iznosu 58.904,00 kn. U odnosu na prethodnu godinu manji su za 241.996,00 kn ili 4,7 %, zbog manjih rashoda za prekovremeni rad, promjene strukture zaposlenih u korist onih s manjim plaćama, uskrate prava na uvećanje plaće po osnovi ostvarenih godina radnog staža i smanjenja koeficijenta za obračun plaće glavnog tajnika i zamjenika predstojnika Ureda, od veljače 2015., temeljem Uredbe o izmjenama Zakona o državnim službenicima (Narodne novine 1/15).

Materijalni rashodi su ostvareni za usluge u iznosu 993.799,00 kn (od toga su za zakupnine i najamnine 391.264,00 kn i za ostale usluge 227.045,00 kn), materijal i energiju u iznosu 269.267,00 kn (značajniji su za energiju 181.482,00 kn, uredski materijal i ostale materijalne rashode 81.498,00 kn), naknade troškova zaposlenima u iznosu 288.878,00 kn (od toga za službena putovanja 159.138,00 kn i prijevoz 126.740,00 kn), naknade troškova osobama izvan radnog odnosa u iznosu 200.128,00 kn (uglavnom za putne troškova članovima Savjeta Vlade RH za Hrvate izvan RH), reprezentaciju u iznosu 91.014,00 kn te druge materijalne rashode (premije osiguranja, pristojbe, članarine i drugo) u iznosu 29.194,00 kn. U odnosu na prethodnu godinu, veći su za 360.200,00 kn ili 23,8 % zbog značajnog porasta naknada troškova osobama izvan radnog odnosa u iznosu 179.830,00 kn ili 885,9 %, zakupnina i najamnina u iznosu 218.591,00 kn ili 126,6 % i reprezentacije u iznosu 27.182,00 kn ili 42,6 %, dok su najviše smanjeni rashodi za uredski materijal i ostali materijalni rashodi u iznosu 44.894,00 kn ili 35,5 % i rashodi za intelektualne i osobne usluge u iznosu 28.582,00 kn ili 24,2 %.

Rashodi za zakupnine i najamnine se odnose na najam parkinga za službena vozila u iznosu 96.000,00 kn, licence u iznosu 89.219,0 kn, zakupnine i najamnine za prijevozna sredstva u iznosu 88.760,00 kn, hotelski smještaj u iznosu 45.908,00 kn, za opremu i tehničare u iznosu 27.075,00 kn te druge zakupnine i najamnine (program obračuna plaća, urudžbeni, najam garaža i drugo) u iznosu 17.227,00 kn. U 2015. su povećani, radi najma licenci za računala, najma (leasinga) službenih automobila i garaža te zbog troškova održavanja sjednice Savjeta Vlade RH za Hrvate izvan RH u 2015., a koja u 2014. nije održana. Rashodi za ostale usluge u iznosu 227.045,00 kn, odnose se na usluge čuvanja imovine i osoba u iznosu 132.058,00 kn, grafičke i tiskarske usluge (brošura, letaka i materijala za prezentacije) u iznosu 67.531,00 kn, usluge čišćenja, pranja i druge u iznosu 27.456,00 kn.

U okviru rashoda za materijal i energiju, vrijednosno značajniji su rashodi za energiju, koji su povećani te za uredski materijal i ostale materijalne rashode, koji su smanjeni u odnosu na prethodnu godinu. Ured obavlja poslove u poslovnom prostoru dobivenom na korištenje, a u istoj zgradi dijeli prostore s drugim državnim tijelom (Ured pučkog pravobranitelja), s kojim dijeli i troškove vezane uz zgradu i održavanje. Račune su plaćali Državnom uredu za upravljanje državnom imovinom, na kojeg su glasili računi. Prema obrazloženju iz Bilješki, iz navedenih razloga, Ured nije imao potpunu kontrolu nad povećanjem navedenih rashoda, kao ni na dinamiku pristizanja računa iz navedenog Ureda.

Naknade troškova osobama izvan radnog odnosa ostvarene su u iznosu 200.128,00 kn i povećane su u odnosu na prethodnu godinu za 179.830,00 kn ili 885,9 %, uglavnom zbog rashoda za naknade putnih troškova članovima Savjeta Vlade RH za Hrvate izvan RH, vezano uz održavanja sjednice Savjeta u 2015. Iz istog razloga su u 2015. povećani i rashodi za reprezentaciju.

Financijski rashodi ostvareni u iznosu 155.233,00 kn veći su u odnosu na 2014. za 42.385,00 kn ili 37,6 %. Odnose se na bankarske usluge i usluge platnog prometa u iznosu 154.854,00 kn i zatezne kamate u iznosu 379,00 kn. Povećanje se odnosi na rashode za bankarske provizije, potvrde i troškove inozemnih banaka vezanih uz doznake sredstava za stipendije u BiH, dok su u prethodnom razdoblju stipendije isplaćivane u RH.

Ostvarene naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade su u 2015. za 318.133,00 kn ili 9,9 % veće u odnosu na 2014. Odnose se na stipendije redovitim studentima – pripadnicima hrvatskog naroda izvan RH za akademsku godinu 2014./2015. u iznosu 3.122.000,00 kn, naknade/stipendije za učenje hrvatskog jezika u RH za akademsku godinu 2014./2015. u iznosu 392.924,00 kn i naknadu troškova stručnog usavršavanja zaposlenice Ureda (upisnina i školarina za studij) u iznosu 30.500,00 kn.

Stipendije i naknade su financirane iz općih prihoda i primitaka državnog proračuna u iznosu od 2.530.000,00 kn i prihoda od igara na sreću u iznosu od 1.015.424,00 kn. Rashodi su ostvareni u okviru aktivnosti Stipendije za studente i učenike pripadnike hrvatskog naroda izvan RH - Međunarodna razvojna suradnja u iznosu 2.220.000,00 kn, Programi Hrvata izvan RH - Međunarodna razvojna suradnja u iznosu 1.015.424,00 kn, Stipendije za studente i učenike pripadnike hrvatskog naroda izvan Republike Hrvatske u iznosu 279.500,00 kn te Administracija i upravljanje u iznosu 30.500,00 kn. Proveden je natječaj za dodjelu stipendija, odnosno javni poziv za dodjelu naknada/stipendija za učenje hrvatskog jezika te je po prijedlozima povjerenstva Ureda (kojeg je ranije imenovala predstojnica Ureda: dalje u tekstu predstojnica); konačne odluke o dodjeli stipendija, odnosno naknada/stipendija za učenje hrvatskog jezika, donijela predstojnica i zaključila ugovore s korisnicima potpora.

Pravo na stipendije ostvaruju redoviti studenti koji studiraju na javnim visokim učilištima u RH (pripadnici hrvatskog iseljništva, hrvatske manjine i hrvatskog naroda u BiH, koji zadovoljavaju određene uvjete) i od 2015., koji studiraju u BiH (pripadnici hrvatskog naroda u BiH, uz određene uvjete). Stipendije su dodijeljene za razdoblje od deset mjeseci u mjesečnom iznosu 700,00 kn, odnosno ukupno 7.000,00 kn po studentu. Za akademsku godinu 2014./2015. isplaćeno je 446 stipendija (246 za studij u RH, a 200 za studij u BiH), od čega 443 stipendije temeljem Odluke o dodjeli stipendija za akademsku godinu 2014./2015. od 7. svibnja 2015. te tri temeljem Odluke o dopuni navedene Odluke. Od odobrenih stipendija je odustalo sedam studenata. Zaprimito je 95 prigovora, od kojih su tri prihvaćena.

Pravo na naknade/stipendije za učenje hrvatskog jezika, mogu ostvariti pripadnici hrvatskog naroda, njihovi supružnici, kao i prijatelji hrvatskog naroda i RH. Prema odredbama članka 37. Zakona, prijatelji hrvatskog naroda i Republike Hrvatske su oni koji njeguju hrvatski identitet i promiču hrvatsko kulturno zajedništvo. Ured korisnicima podmiruje troškove tečaja hrvatskog jezika (koji se održavaju na Filozofskom fakultetu na Sveučilištima u Zagrebu, Splitu i Rijeci), subvencionira prehranu do dva obroka dnevno, podmiruje troškove smještaja u studentskom domu ili privatno do 300,00 kn mjesečno i isplaćuje 100,00 kn mjesečno za osobne potrebe. Rashodi za naknade/stipendije za učenje hrvatskog jezika u RH za akademsku godinu 2014./2015. u iznosu 392.924,00 kn, odnose se na 134 naknade/stipendije.

Ostali rashodi u iznosu 40.583.870,00 kn se odnose na tekuće donacije i čine 79,4 % ukupno ostvarenih rashoda.

Ostvareni su za provođenje aktivnosti Poticaji za obrazovanje, kulturu, znanost i zdravstvo u BiH - Međunarodna razvojna suradnja u iznosu 18.000.000,00 kn (od čega se na donacije zdravstvenim neprofitnim organizacijama odnosi 5.260.000,00 kn, udruge 1.590.000,00 kn i na ostale 11.150.000,00 kn), Međunarodni program Hrvatskog radija „Glas Hrvatske“ u iznosu 10.000.000,00 kn, Programi Hrvata izvan RH - Međunarodna razvojna suradnja u iznosu 4.854.000,00 kn (od čega se odnosi na programe iz područja kulture za BiH 1.700.000,00 kn, donacije doznačene putem Veleposlanstva RH u Argentini, Čileu, Brazilu i Južnoj Africi 1.600.000,00 kn, udrugama 638.500,00 kn, građanima 244.000,00 kn, zakladama 160.000,00 kn i ostale razne potpore u manjim iznosima za opremanje raznih ustanova, digitalizaciju građe muzeja, opremanje knjižnice, pjesničke susrete i drugo 511.500,00 kn), Satelitski TV program za Sjevernu Ameriku u iznosu 3.300.000,00 kn, Programi pomoći hrvatskoj manjini u inozemstvu u iznosu 1.500.000,00 kn (donacije udrugama građana doznačene putem Veleposlanstava RH u Mađarskoj, Austriji, Italiji, Crnoj Gori, Kosovu, Makedoniji i Bugarskoj), Programi pomoći hrvatskoj manjini u inozemstvu – Međunarodna razvojna suradnja u iznosu 1.500.000,00 kn (donacije udrugama putem Veleposlanstava RH u Srbiji, Sloveniji, Rumunjskoj, Slovačkoj, Makedoniji i Češkoj), Programi Hrvata izvan Republike Hrvatske u iznosu 1.429.870,00 kn (značajnije su donacije zakladama 616.750,00 kn, udrugama 330.000,00 kn i manjinama 303.600,00 kn). Donacije se odnose na niz programa i projekata, za koje su sredstva dodijeljena, ovisno o vrstama potpora, na temelju više provedenih natječaja tijekom 2015. U više slučajeva po istom natječaju raspoređuju se sredstva planirana u okviru više aktivnosti.

Vrijednosno najznačajniji rashodi za tekuće donacije u ukupnom iznosu 19.700.000,00 kn ili 48,5 % tekućih donacija, su ostvareni za provedbu 34 programa i projekata od interesa za hrvatski narod u BiH. U okviru aktivnosti Poticaji za obrazovanje, kulturu, znanost i zdravstvo u BiH – Međunarodna razvojna suradnja, ostvareni su rashodi u iznosu 18.000.000,00 kn, koliko je i planirano, a u okviru druge aktivnosti, Programi Hrvata izvan RH - Međunarodna razvojna suradnja, na kojoj je bilo za ove namjene planirano 2.000.000,00 kn (kao dio te aktivnosti), ostvareni su rashodi u iznosu 1.700.000,00 kn, jer je jedna udruga iz Mostara kojoj je bila dodijeljena potpora u iznosu 300.000,00 kn, naknadno odustala od provođenja projekta. Rashodi u iznosu 19.700.000,00 kn su ostvareni za provođenje deset projekata iz područja obrazovanja i znanosti u iznosu 5.350.000,00 kn (značajniji su za studentski dom za siromašne i pučku kuhinju u Mostaru 1.400.000,00 kn, potporu gimnaziji u Banja Luci 720.000,00 kn, po 600.000,00 kn za rekonstrukciju i gradnju srednje škole u Livnu i za dogradnju osnovne škole u Grudama, za gradnju srednje škole u Novom Travniku 500.000,00 kn, po 400.000,00 kn za dogradnju dječjeg vrtića u Posušju i za stolariju na športsko kulturnom centru u Orašju), pet iz područja zdravstva u iznosu 5.260.000,00 kn (od čega za izgradnju šeste lamele bolnice u Novoj Bili 2.500.000,00 kn, rekonstrukciju krova i nabavu opreme za bolnicu u Mostaru 1.700.000,00 kn, za nabavu dva ultrazvučna aparata za domove zdravlja u Kreševu i Busovači i jedan za bolnicu u Jajcu u ukupnom iznosu 700.000,00 kn), 13 iz područja kulture u iznosu 4.700.000,00 kn (za obnovu porušenog samostana u Guča Gori 1.000.000,00 kn, po 500.000,00 kn za rekonstrukciju zgrade knjižnice i muzeja u Širokom brijegu i za uređenje crkve u Jajcu, po 400.000,00 kn za sanacija crkve u Kraljevoj Sutjesci, nastavak izgradnje muzeja u Kreševu te za obnovu krova i grijanja Hrvatskog doma u Kupresu) te za šest projekata iz ostalih područja u iznosu 4.390.000,00 kn (za dom za starije i nemoćne u Sarajevu 1.700.000,00 kn, izgradnju mosta preko rijeke Usore 900.000,00 kn, izgradnju dnevnog centra za djecu s posebnim potrebama u Ljubuškom 800.000,00 kn, rekonstrukciju i asfaltiranje puta u Drijenči 500.000,00 kn).

Potpore su dodijeljene prema odredbama Zakona. Ured je početkom lipnja 2015. objavio natječaj za financiranje programa i projekata za 2015.

Sredinom srpnja 2015. Vlada RH je donijela Odluku o osnivanju Povjerenstva za koordinaciju potpore i financiranje kulturnih, obrazovnih, znanstvenih, zdravstvenih i ostalih programa i projekata od interesa za hrvatski narod u Bosni i Hercegovini za 2015. godinu (Narodne novine 78/15), koje je nakon razmatranja dostavljenih prijava, Vladi RH uputilo Prijedlog Odluke za financijske potpore. Vlada RH je 14. listopada 2015., donijela Odluku o raspodjeli sredstava za financiranje kulturnih, obrazovnih, znanstvenih, zdravstvenih i ostalih programa i projekata od interesa za hrvatski narod u Bosni i Hercegovini za 2015. godinu (Narodne novine 112/15).

U skladu s navedenom Odlukom, Ured i nadležno ministarstvo (ovisno o vrsti potpore: primjerice za potpore iz područja zdravstva nadležno je Ministarstvo zdravlja) su s korisnicima potpore zaključili ugovore o financijskoj potpori za provedbu programa i projekata iz sredstava Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2015. godinu, kojima je utvrđena visina potpore, način korištenja sredstava, nadzora, izvješćivanja i druga prava i obveze korisnika potpore, davatelja potpore, nadležnog ministarstva i Ministarstva vanjskih i europskih poslova vezano uz nadzor korištenja potpore. Tijekom 2015. korisnici potpora dostavljali su tromjesečna izvješća o namjenskom korištenju sredstava potpora koje su im odobrene u 2014. te konačna izvješća do konca siječnja 2016., a tijekom 2016. su dostavljana tromjesečna izvješća za ostvarene potpore u 2015.

Tijekom 2015. i 2016. Ured je obavljao nadzor nad provedbom programa i projekata putem dostavljenih izvješća i na terenu za potpore koje se odnose na BiH. Od 3. veljače 2015. do 15. srpnja 2016., obavljeno je 29 kontrola, namjenskog korištenja sredstava na terenu u BiH, o čemu su sastavljeni zapisnici. Prema dostavljenim tromjesečnim izvješćima korisnika potpora, projekti se uglavnom provode u skladu s ugovorenim uvjetima. U pojedinim slučajevima, tromjesečna izvješća nisu redovno dostavljana ili nisu imala sve potrebne priloge, u kojim slučajevima Ured šalje opomene, požurnice, odnosno traži dopunu dokumentacije. Dio sredstava koji nije utrošen vraćen je u državni proračun, a u pojedinim slučajevima je zatraženo te odobreno produljenje roka korištenja, odnosno prenamjena sredstava.

Rashodi za provođenje aktivnosti Međunarodni program Hrvatskog radija „Glas Hrvatske u iznosu 10.000.000,00 kn te Satelitski TV program za Sjevernu Ameriku u iznosu 3.300.000,00 kn, sveukupno 13.300.000,00 kn, ostvareni su na temelju odredbi članka 34. Zakona, članka 13. stavka 1. Zakona o Hrvatskoj radioteleviziji (Narodne novine 137/10 i 76/12), članka 99. i 102. Ugovora između Hrvatske radiotelevizije i Vlade Republike Hrvatske za razdoblje od 1. siječnja 2013. do 31. prosinca 2017. i Sporazuma o provedbi programskih obveza za Hrvate izvan Republike Hrvatske, koji je Ured zaključio s Hrvatskom radiotelevizijom (dalje u tekstu: HRT), u ožujku 2015., a za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2015. Navedenim propisima utvrđene su programske obveze HRT-a prema Hrvatima izvan RH, način njihove provedbe i financiranje od strane Ureda. U skladu s odredbama Sporazuma, za provedene programske obveze u pojedinom kvartalu 2015., HRT je sastavio kvartalna izvješća o provedbi programskih obveza te tražio doznaku sredstava u iznosu tromjesečnog obroka od ukupno 3.325.000,00 kn, od čega za provođenje aktivnosti Međunarodni program Hrvatskog radija „Glas Hrvatske“ u iznosu 2.500.000,00 kn te za Satelitski TV program za Sjevernu Ameriku 825.000,00 kn, što je i doznačeno. HRT, kao javna ustanova, na temelju svojih zakonskih obveza, izrađuje plan i program rada za radio, televiziju i javne radiodifuzijske usluge za Hrvate izvan RH te usklađuje termine emitiranja.

Putem Satelita se emitira TV program Slika Hrvatske, 24 sata na dan, čiji sadržaj je izbor iz svih televizijskih programa HRT-a, od javnog interesa (društveno-politički i kulturni događaji, očuvanja kulturne i jezične baštine), a namijenjen je hrvatskim iseljenicima u svijetu, naročito u Sjevernoj i Južnoj Americi, Australiji i na Novom Zelandu.

U okviru rashoda za tekuće donacije, rashodi za programe pomoći hrvatskoj manjini u inozemstvu ostvareni su u ukupnom iznosu 3.000.000,00 kn, a odnose se na financijske potpore za financiranje raznih udruga (uglavnom kulturnih i sportskih društava) putem 12 veleposlanstava RH u europskim državama. Rashodi su ostvareni u okviru aktivnosti Programi pomoći hrvatskoj manjini u inozemstvu u iznosu 1.500.000,00 kn (za 100 projekata) i Programi pomoći hrvatskoj manjini u inozemstvu – Međunarodna razvojna suradnja u iznosu 1.500.000,00 kn (za 178 projekata). Iz navedenih sredstava financiraju se programi i projekti hrvatskih udruga, ustanova i organizacija u ostvarivanju i jačanju manjinskih prava (očuvanje hrvatskog jezika, identiteta, kulturne baštine, obrazovanja, znanosti, sporta i slično), programi i projekti s ciljem razvoja manjinskih medija i djelovanja manjinskih institucija i ostali programi i projekti koji zadovoljavaju i unapređuju opće javne potrebe hrvatske manjinske zajednice u inozemstvu.

Povjerenstva su pri nadležnim veleposlanstvima RH, nakon provedenih javnih natječaja razmotrila pristigle prijave i dala prijedloge raspodjele sredstava udrugama, ustanovama i organizacijama, koje su zadovoljili uvjete javnog natječaja, odnosno poziva. Veleposlanici/ce su temeljem prijedloga povjerenstva i sukladno raspoloživim sredstvima donijeli prijedloge odluka o raspodjeli sredstava za prihvaćene programe/projekte. Izvješće o provedenom natječaju i prijedlog odluke veleposlanici/ce su dostaviti na suglasnost predstojnici. Nakon dobivene suglasnosti na prijedlog odluke, veleposlanici su donijeli konačnu odluku o raspodjeli sredstava za prihvaćene programe/projekte. Sredstva su isplaćena u EUR (odnosno drugoj domicilnoj valuti) prema srednjem tečaju Hrvatske narodne banke na dan isplate. Temeljem konačne odluke, a prema uputi Ureda, zaključeni su ugovori s korisnicima financijskih sredstava u roku 30 dana od donošenja konačne odluke. Ugovore je zaključilo nadležno veleposlanstvo RH i korisnik potpore. Prema odredbama ugovora, nadležno veleposlanstvo RH obavlja nadzor namjenskog utroška dodijeljenih sredstava.

Iz sredstava za tekuće donacije financirani su i drugi programi Hrvata izvan RH, od čega u okviru aktivnosti Programi Hrvata izvan RH u iznosu 1.438.008,00 kn i aktivnosti Programi Hrvata izvan RH – Međunarodna razvojna suradnja u iznosu 3.154.034,00 kn (odnosi se na dio ove aktivnosti, a druga sredstva iz navedene aktivnosti su utrošena za programe u BiH, stipendije i školarine). Sredstva su dodijeljena temeljem Sporazuma i Zaključka sa Zasedanja hrvatsko-mađarskog Mješovitog odbora za manjine te na temelju više objavljenih natječaja/poziva tijekom 2015., u kojima su navedeni kriteriji i postupak dodjele sredstava.

Putem aktivnosti Programi Hrvata izvan RH, temeljem provedenog Javnog poziva za prijavu posebnih potreba i projekata od interesa za Hrvate izvan Republike Hrvatske, dodijeljena su sredstva za ukupno 35 programa i projekata kao što su: potpore raznim kulturnim manifestacijama, potpore Centra hrvatskih studija u Sydneyu, završni građevinski radovi na obnovi vjerskih i kulturnih objekata, potpore izdavanju časopisa, nabava knjiga i drugo.

Prema bližim namjenama, vrijednosno značajnija sredstva su dodijeljena za potporu projektu Izgradnja dvorišta za odmor i sport Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma u Pečuhu u iznosu 303.600,00 kn (temeljem Zaključka sa Zasedanja hrvatsko-mađarskog Mješovitog odbora za manjine), potpore za provedbu programa i projekata nakladničke djelatnosti u iznosu 294.500,00 kn (devet projekata), potpore temeljem Odluke nakon provedenog I. Javnog poziva za prijavu posebnih potreba i projekata od interesa za Hrvate izvan RH u 2015. u iznosu 291.460,00 kn (16 potpora) i sufinanciranje rada Centra hrvatskih studija Sveučilišta Macquarie u Sydneyu, u iznosu 272.250,00 kn, temeljem Sporazuma Vlade RH, Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta, Ureda i Sveučilišta Macquarie u Sydneyu, od 10. ožujka 2014.

U okviru druge aktivnosti, Programi Hrvata izvan RH – Međunarodna razvojna suradnja, temeljem provedenih više javnih poziva za prijavu posebnih potreba i projekata od interesa za Hrvate izvan RH dodijeljena su sredstva u iznosu 1.554.034,00 kn u vidu potpore za 40 projekata i programa, a temeljem provedenog Javnog natječaja za prijavu programa i projekata neprofitnih organizacija hrvatskog iseljništva u Južnoj Americi i Republici Južnoj Africi u svrhu ostvarenja financijske potpore za 2015., dodijeljeno je 1.600.000,00 kn za 19 programa i projekata hrvatskog iseljništva putem Veleposlanstava RH. Procedura dodjele sredstava za programe i projekte hrvatskog iseljništva provodi se na sličan način kao i za dodjelu sredstava hrvatskim manjinama, a što je utvrđeno u tekstu odluka koje donosi predstojnica i u tekstu objavljenog natječaja za prijavu programa i projekata.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine u iznosu 74.892,00 kn, odnose se na nabavu uredske opreme i namještaja u iznosu 37.174,00 kn (od toga za računala i računalnu opremu 31.707,00 kn), ulaganja u računalne programe u iznosu 18.750,00 kn (nabava softvera), komunikacijske opreme u iznosu 16.985,00 kn i licenci u iznosu 1.983,00 kn. U odnosu na 2014., manji su za 106.181,00 kn ili 58,6 %, uglavnom zbog smanjenja rashoda za licence za 118.016,00 kn ili 98,3 %.

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2015., ukupna vrijednost imovine, odnosno obveza i vlastitih izvora je iskazana u iznosu 2.693.484,00 kn.

U tablici broj 3 daju se podaci o vrijednosti imovine, obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2015.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine, obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2015.

u kn

Redni broj	Opis	1. siječnja	31. prosinca	Indeks (3/2)
	1	2	3	4
1.	Nefinancijska imovina	681.417,00	537.658,00	78,9
1.1.	Postrojenja i oprema	497.135,00	383.455,00	77,1
1.2.	Druga nefinancijska imovina	184.282,00	154.203,00	83,7
2.	Financijska imovina	3.971.467,00	2.155.826,00	54,3
2.1.	Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od zaposlenih te za više plaćene poreze i ostalo	41.147,00	442,00	1,1
2.2.	Potraživanja za prihode poslovanja	3.530.458,00	1.660.423,00	47,0
2.3.	Rashodi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda	399.862,00	494.961,00	123,8
	Ukupno imovina	4.652.884,00	2.693.484,00	57,9
3.	Obveze	498.408,00	532.019,00	106,7
4.	Vlastiti izvori	4.154.476,00	2.161.465,00	52,0
	Ukupno obveze i vlastiti izvori	4.652.884,00	2.693.484,00	57,9
	Izvanbilančni zapisi	921.000,00	3.312.927,00	359,7

Vrijednost ukupne imovine koncem 2015. je manja za 1.959.400,00 kn ili 42,1 % u odnosu na početak godine, kada je iznosila 4.652.884,00 kn.

Vrijednosno najznačajnije smanjenje se odnosi na potraživanja za prihode poslovanja, odnosno potraživanje iz proračuna za naplaćene prihode od naknada za priređivanje igara na sreću u iznosu 1.870.035,00 kn ili 53,0 %.

Vrijednost nefinancijske imovine je koncem 2015. manja u odnosu na početak godine za 143.759,00 kn ili 21,1 % zbog ispravka vrijednosti imovine.

Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od zaposlenih te za više plaćene poreze i ostalo iskazani koncem godine u iznosu 442,00 kn, manji su u odnosu na početak godine za 40.705,00 kn ili 98,9 %, a odnose se na potraživanja od HZZO-a za bolovanja preko 42 dana.

Ukupna potraživanja su koncem 2015. iznosila 1.660.865,00 kn, a odnose se na potraživanja za prihode poslovanja, odnosno potraživanja iz proračuna za naplaćene prihode od naknada za priređivanje igara na sreću u iznosu 1.660.423,00 kn i potraživanja od HZZO-a za bolovanja preko 42 dana u iznosu 442,00 kn.

Rashodi budućeg razdoblja i nedospjela naplata prihoda u iznosu 494.961,00 kn, odnose se na kontinuirane rashode budućih razdoblja, odnosno rashode za zaposlene i naknade troškova zaposlenima za prosinac 2014., koji su plaćeni u siječnju 2015.

Obveze su koncem 2015. iznosile 532.019,00 kn, što je za 33.611,00 kn ili 6,7 % više od iskazanih početkom godine, zbog većeg broja zaposlenih. Odnose se na obveze za rashode poslovanja i to na obveze za zaposlene u iznosu 476.091,00 kn, za materijalne rashode u iznosu 54.440,00 kn, ostale financijske rashode (bankarske usluge) u iznosu 1.046,00 kn i ostale tekuće obveze, za bolovanja preko 42 dana u iznosu 442,00 kn. Koncem 2015. navedene obveze nisu dospjele.

Izvanbilančni zapisi su koncem 2015. iskazani u iznosu 3.312.927,00 kn i veći su za 2.391.927,00 kn ili 259,7 % od iskazanih koncem 2014., kada su evidentirani u iznosu 921.000,00 kn. Odnose se na potencijalne obveze po sudskim sporovima u iznosu 2.391.927,00 kn i vrijednost tuđe imovine na korištenju (posuđene slike od Moderne Galerije) u iznosu 921.000,00 kn. Sporovi se vode zbog neisplaćenih dodijeljenih stipendija studentima u 2013. za akademsku godinu 2012./2013., a pokrenuti su nakon donošenja Odluke o poništenju Odluke o dodjeli stipendija, od 16. siječnja 2014. (kojom je poništena Odluka o dodjeli stipendija studenata za akademsku godinu 2012./2013., od 29. listopada 2013., kao i svi ugovori o stipendijama koji su već bili zaključeni sa studentima, temeljem navedene poništene Odluke). Radi se o 391 utuženom predmetu protiv Ureda, s evidentiranim dugom po pojedinom predmetu u iznosu 6.117,46 kn (od čega je dug za stipendiju 5.000,00 kn, a zatezne kamate 1.117,46 kn). Navedene slike, posuđene su radi izlaganja u prostorima koje koristi Ured, o čemu je zaključen ugovor o posudbi i aneks ugovora o posudbi.

Prema pisanom obrazloženju vezano uz dodijeljene neisplaćene stipendije u 2013. navodi se da je sukladno osiguranim sredstvima u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2013. godinu, Ured raspisao Natječaj za dodjelu stipendija studentima za akademsku godinu 2012./2013. za studente – pripadnike hrvatskog naroda izvan RH koji redovno studiraju u RH, nakon čije provedbe je (za provedbu je bilo imenovano povjerenstvo Ureda), 29. listopada 2013. donio Odluku o dodjeli stipendija (dodijeljeno je 630 stipendija po 500,00 kn mjesečno, odnosno za deset mjeseci u iznosu 5.000,00 kn po studentu).

Temeljem podnesenih prigovora (dopis Policijske uprave Dubrovačko – neretvanske) kojim se tražila dostava podataka za pojedine osobe kojima je dodijeljena stipendija) i po službenoj dužnosti (nakon revizije dokumentacije koju je provelo ranije navedeno povjerenstvo te utvrdilo da tri kandidata od 630 ne udovoljavaju uvjetima natječaja), 29. studenog 2013. je imenovano novo povjerenstvo za postupak dodatne provjere pristigle dokumentacije za prijavu na natječaj, u koje je imenovan i vanjski član iz Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta. Nakon što je novoimenovano povjerenstvo izvršilo dodatnu provjeru pristigle dokumentacije za prijavu na natječaj, utvrđene su nepravilnosti te da veliki broj odobrenih stipendija nema dostatnu dokumentaciju kao dokaz o ispunjavanju propisanih kriterija za dodjelu stipendija navedenih u natječaju (novo povjerenstvo je utvrdilo da samo 160 kandidata udovoljava uvjetima natječaja). Temeljem zapisnika novog povjerenstva, a s obzirom na utvrđene nepravilnosti te velik broj nepotpune dokumentacije u prijavama, Ured je, a nakon prethodnog savjetovanja s Ministarstvom uprave i novoimenovanim povjerenstvom, 16. siječnja 2014., donio Odluku o poništenju Odluke o dodjeli stipendija. Sukladno tome sredstva namijenjena za dodjelu stipendija nisu povučena iz državnog proračuna za 2013.

Za akademsku godinu 2013/2014. je imenovano novo Povjerenstvo za dodjelu stipendija. Odlukom o poništenju Odluke o dodjeli stipendija, poništena je ranije donesena Odluka o dodjeli stipendija studentima za akademsku godinu 2012./2013., od 29. listopada 2013. prema kojoj su jednostrano raskinuti svi ranije zaključeni ugovori o stipendiranju (630 ugovora koji su bili zaključeni temeljem ranije donesene Odluke), što je dovelo do pokretanja sudskih postupaka (studentata) protiv RH, odnosno Ureda. Postupke su pokrenuli pojedini studenti ili više njih zastupani po punomoćnicima (odvjetnicima), pred Općinskim građanskim sudovima, a protiv RH (Ureda) zastupane po Općinskom državnom odvjetništvu, radi uskrate isplate stipendija u iznosu 5.000,00 kn po studentu, zajedno sa zakonskim zateznim kamatama. Koncem 2015. vodili su se postupci koje je pokrenula 391 osoba.

Ured navodi da je kod donošenja Odluke o poništenju Odluke o dodjeli stipendija, isključivo vodio računa o sprječavanju isplate onim kandidatima koji nisu udovoljili uvjetima iz Natječaja, kako ne bi došlo do nezakonite isplate na štetu državnog proračuna Republike Hrvatske.

Obrazlaže, da je bio dužan reagirati i spriječiti štetu po državni proračun te nije mogao zanemariti činjenicu da su sklopljeni ugovori o stipendiranju s velikim brojem kandidata, koji nisu udovoljavali uvjetima iz natječaja, jer da su sredstva isplaćena, postavilo bi se pitanje kaznene odgovornosti donositelja takve odluke. Kao posljedica poništenja Odluke o dodjeli stipendija, svi ugovori o stipendiranju zaključeni temeljem Odluke (630 ugovora), su raskinuti Izjavom o jednostranom raskidu ugovora o stipendiranju.

Tijekom 2015. svi sudski postupci bili su u tijeku, te nije bilo isplata stipendija po navedenim sporovima.

II. REVIZIJA ZA 2015.

Ciljevi i područja revizije

Ciljevi revizije su bili:

- utvrditi istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja
- analizirati ostvarenje prihoda i primitaka te izvršenje rashoda i izdataka u skladu s planiranim aktivnostima i namjenama
- provjeriti usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima koji imaju značajan učinak na financijske izvještaje
- provjeriti druge aktivnosti u vezi s poslovanjem Ureda.

Područja revizije su određena prema kriteriju značajnosti i na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti.

Metode i postupci revizije

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza proučena je i analizirana pravna regulativa, unutarnji akti, odluke te druga dokumentacija i informacije o poslovanju Ureda. Provjereno je obavljanje poslova Ureda u skladu sa Zakonom, zaključenim ugovorima Vlade RH i potpisanim sporazumima RH s drugim državama o zaštiti hrvatske manjine, koje provodi Ured, zakonitost i pravilnost provođenja natječaja i dodjele donacija za programe i projekte Hrvatima izvan RH, kao i dodjele stipendija hrvatskog naroda izvan RH, koji su u nadležnosti Ureda. Ocijenjeno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola radi određivanja revizijskog pristupa. Podaci iskazani u financijskim izvještajima uspoređeni su s podacima iz plana i ranijeg razdoblja, s ciljem utvrđivanja područja rizika. Također, kod utvrđivanja područja rizika, korištene su objave u stručnim publikacijama, elektroničkim medijima i tisku. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Ispitana je dosljednost primjene zakona i drugih propisa, procedura i drugih unutarnjih akata. U pribavljanju revizijskih dokaza su korištene sljedeće metode: pregled i testiranje dokumentacije metodom slučajnog odabira, analitički postupci te razgovori sa zaposlenicima kako bi se pribavila obrazloženja o pojedinim poslovnim događajima.

Nalaz za 2015.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: djelokrug i unutarnje ustrojstvo, planiranje, računovodstveno poslovanje, prihodi, rashodi, imovina, obveze te javna nabava.

Obavljenom revizijom za 2015. su utvrđene nepravilnosti i propusti koje se odnose na djelokrug i unutarnje ustrojstvo, računovodstveno poslovanje i rashode.

1. Djelokrug i unutarnje ustrojstvo

1.1. Ured je središnje tijelo državne uprave nadležno za područje odnosa RH i Hrvata izvan RH. Osnovan je koncem listopada 2011., temeljem Zakona, u skladu s odredbama Ustava Republike Hrvatske, prema kojima RH štiti prava i interese svojih državljana koji žive i borave u inozemstvu i promiče njihove veze s domovinom, a dijelovima hrvatskog naroda u drugim državama jamči osobitu skrb i zaštitu. Ustrojen je na temelju Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave. Prema navedenim propisima, Ured obavlja upravne i druge poslove vezano uz odnose RH i Hrvata izvan RH; koordinaciju i nadzor aktivnosti između nadležnih tijela državne uprave i drugih nositelja suradnje RH s Hrvatima izvan RH; brigu za zaštitu prava i interesa te očuvanja i jačanja identiteta Hrvata izvan RH; jačanje suradnje i izradu prijedloga komunikacijske strategije za Hrvate izvan RH. U suradnji s drugim nadležnim tijelima obavlja poslove koji se odnose na stvaranje uvjeta za povratak iseljenika (dijaspore) i njihovo uključivanje u gospodarski i društveni život u RH; predlaže politiku poticanja i pomoći povratka i useljavanja; provodi mjere i programe za integraciju Hrvata povratnika i useljenika; pruža pomoć u poduzetničkim ulaganjima; daje gospodarsku potporu povratku i održivom opstanku Hrvata kao konstitutivnog naroda u BiH i hrvatske manjine u Republici Srbiji, Crnoj Gori i Republici Kosovo te po potrebi i drugim hrvatskim zajednicama; provodi Strategiju o odnosima Republike Hrvatske s Hrvatima izvan Republike Hrvatske i predlaže projekte i provedbene planove, kao i nadzor njihove provedbe. Obavlja poslove koji se odnose na vođenje propisanih evidencija o Hrvatima izvan RH; planiranje i osiguranje financijskih sredstava za programe i projekte Hrvatima izvan RH, kao i druge poslove koji su mu stavljeni u nadležnost Zakonom.

Prema Uredbi o unutarnjem ustrojstvu Ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske, Ured ima pet ustrojstvenih jedinica (u okviru kojih su službe i odjeli) i to: Kabinet predstojnika, Sektor za provedbu programa i projekata Hrvata izvan Republike Hrvatske (sa Službom za kulturu, obrazovanje, znanost i sport; Službom za gospodarsku suradnju i Službom za provedbu natječaja i praćenje projekata), Sektor za pravni položaj i statusna pitanja Hrvata izvan Republike Hrvatske (sa Službom za pravni položaj Hrvata u Bosni i Hercegovini, hrvatske manjine i iseljništvo te Službom za statusna pitanja Hrvata izvan Republike Hrvatske), Ured dobrodošlice (kao samostalni odjel) i Glavno tajništvo (s Odjelom za ljudske potencijale, pravne, opće i informatičke poslove te Odjel za financijsko - materijalne poslove).

Sredinom listopada 2016. stupio je na snagu novi Zakon o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih središnjih tijela državne uprave, prema kojem Ured nastavlja s radom sukladno ustrojstvu i djelokrugu propisanom ovim Zakonom, kao Središnji državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske, kojim prema Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o sustavu državne uprave upravlja državni tajnik (ranije predstojnik).

- Donošenje provedbenih propisa

Vežano uz odobravanje pojedinih potpora i stipendija, Ured (odnosno predstojnica Ureda, kasnije državni tajnik) je prije raspisivanja natječaja donio više pravilnika u kojima su navedeni postupci i uvjeti prema kojima će se dodjeljivati navedene potpore, odnosno stipendije. Slijedom navedenog doneseni su: Pravilnik o stipendiranju učenika i studenta u Republici Hrvatskoj – pripadnika hrvatskog naroda izvan Republike Hrvatske, od 23. svibnja 2012., Pravilnik o stipendiranju studenta – pripadnika hrvatskog naroda izvan Republike Hrvatske, od 16. siječnja 2014., Pravilnik o stipendiranju studenta – pripadnika hrvatskog naroda izvan Republike Hrvatske, od 5. prosinca 2014., Pravilnik o naknadi za učenje hrvatskog jezika u Republici Hrvatskoj za pripadnike hrvatskog naroda izvan Republike Hrvatske, od 23. svibnja 2012. i od 24. svibnja 2013., Pravilnik o dodjeli naknada/stipendija za učenje hrvatskog jezika u Republici Hrvatskoj i za internetsko učenje hrvatskog jezika, od 6. svibnja 2014. i 30. ožujka 2015. te Izmjene i dopune Pravilnika o dodjeli naknada/stipendija za učenje hrvatskog jezika u Republici Hrvatskoj i za internetsko učenje hrvatskog jezika, od 7. travnja 2016. Navedeni pravilnici nisu objavljeni u Narodnim novinama, iako je postojala obveza objave na temelju odredbi članka 19. Zakona o sustavu državne uprave (Narodne novine 150/11 i 12/13).

Nadalje, doneseni su i Pravilnik o uvjetima i postupku za financiranje kulturnih, obrazovnih, znanstvenih, zdravstvenih i ostalih programa i projekata od interesa za hrvatski narod u Bosni i Hercegovini iz sredstava Državnog proračuna Republike Hrvatske, od 29. travnja 2014. i Pravilnik o uvjetima i postupku za dodjelu financijske potpore programima i projektima udruga, ustanova i organizacija hrvatske nacionalne manjine, od 13. ožujka 2015. Navedenim pravilnicima utvrđeni su postupci, uvjeti i kriteriji za dodjelu sredstava potpora, što je sastavni dio objavljenih, odnosno provedenih natječaja. Državni ured za reviziju je mišljenja, da ukoliko se postupci, uvjeti i kriteriji za dodjelu potpora namjeravaju uređivati pravilnicima, potrebno je poduzeti aktivnosti s ciljem izmjene propisa kojim će se izrijekom utvrditi, odnosno propisati nadležnost za njihovo donošenje.

Državni ured za reviziju u vezi objave pravilnika nalaže postupati u skladu s odredbama Zakona o sustavu državne uprave.

- 1.2. *Ured obrazlaže da je u skladu s načelom transparentnosti na svojim mrežnim stranicama objavio Pravilnik o stipendiranju studenata u Republici Hrvatskoj – pripadnika hrvatskog naroda izvan Republike Hrvatske i Pravilnik o naknadi za učenje hrvatskog jezika u Republici Hrvatskoj i za internetsko učenje hrvatskog jezika, a u kojima su navedeni postupci i uvjeti prema kojima će se dodjeljivati potpore, odnosno stipendije čime je postignuta maksimalna transparentnost. Međutim, sukladno nalazu Državnog ureda za reviziju, Ured će pravilnike objaviti i u Narodnim novinama.*

Nadalje navodi, da je zbog bolje transparentnosti i uređenosti postupka dodjele sredstava, također na svojim mrežnim stranicama objavio i doneseni Pravilnik o uvjetima i postupku za financiranje kulturnih, obrazovnih, znanstvenih, zdravstvenih i ostalih programa i projekata od interesa za hrvatski narod u Bosni i Hercegovini i Pravilnik o uvjetima i postupku za dodjelu financijske potpore programima i projektima udruga, ustanova i organizacija hrvatske nacionalne manjine, a kojima su propisani postupci, uvjeti i kriteriji za dodjelu sredstava potpora. Međutim, sukladno mišljenju Državnog ureda za reviziju, Ured će procedure koje su bile uređene pravilnikom, propisati u formi Procedura.

2. Računovodstveno poslovanje

2.1. Ured je u obvezi voditi poslovne knjige i sastavljati financijske izvještaje prema propisima o proračunskom računovodstvu.

U skladu s odredbama Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu (Narodne novine 03/15, 93/15, 135/15 i 2/17) sastavljeni su propisani financijski izvještaji: Izvještaj o приходима i rashodima, primicima i izdacima, Bilanca, Izvještaj o promjenama u vrijednosti i obujmu imovine i obveza, Izvještaj o rashodima prema funkcijskoj klasifikaciji te Bilješke (osim bilješki uz Bilancu). Financijski su izvještaji dostavljeni nadležnim institucijama u propisanom roku.

- Financijski izvještaji

U Bilanci, u okviru izvanbilančnih zapisa, koncem 2015. su evidentirane potencijalne obveze po sudskim sporovima u tijeku, u iznosu 2.391.927,00 kn, a nisu sastavljene bilješke uz Bilancu, s obrazloženjem o navedenim sporovima. Navedeno nije u skladu s odredbom članka 14. stavka 1., točke 3. Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu, prema kojoj su obvezne Bilješke uz Bilancu i pregled ostalih ugovornih obveza i slično koji uz ispunjenje određenih uvjeta, mogu postati obveza ili imovina (dana kreditna pisma, hipoteke, sporovi na sudu koji su u tijeku i slično).

Ured je raspolagao s potrebnim podacima za sastavljanje bilješki uz Bilancu, vezano uz obveze po sudskim sporovima u tijeku, ali navedene bilješke nisu sastavljene i priložene uz financijske izvještaje za 2015. Ured prati i evidentira promjene vrijednosti potencijalnih obveza po navedenim sudskim sporovima, a ustrojen je i pregled navedenih sporova koji se ažurira.

U izvanbilančnim zapisima su koncem 2015. iskazane potencijalne obveze po sudskim sporovima (vezanim uz neisplaćene stipendije studentima u 2013.) u vrijednosti 2.391.927,00 kn i 31 slika Moderne galerije u vrijednosti 921.000,00 kn, dok druga tuđa imovina ustupljena na korištenje, koja je iskazana u inventurnim listama tuđe imovine, odnosno obuhvaćena popisom imovine i obveza Ureda za 2015., nije iskazana. Odnosi se na više vrsta uredskog namještaja i opreme zatečenih u prostorima koje koristi Ured.

Navedenu opremu ranije su koristili korisnici državnog proračuna koji su bili smješteni u navedenom prostoru, a koju je potom preuzeo i koristi Ured (pet tepiha, dvije stolice i trosjed Državnog ureda za upravljanje državnom imovinom, prednika Ministarstva državne imovine; računalo Financijske agencije; četiri mobitela Ureda za opće poslove Hrvatskog Sabora i Vlade Republike Hrvatske; tri stolice Ministarstva pravosuđa te druga uredska oprema Ministarstva obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, između ostalog, ormari, stolovi, stolice i fotelje.

Prema pisanom obrazloženju Ureda, ostala tuđa imovina nije evidentirana u poslovnim knjigama, nego u inventurnim listama tuđe imovine na korištenju, zbog toga što raniji vlasnici, odnosno korisnici, odnosno njihovi kasniji nasljednici, nisu imali utvrđenu i pojedinačno evidentiranu vrijednost navedene imovine u svojim poslovnim knjigama ili se nije mogla naći u njihovim poslovnim knjigama, a kako su se korisnici mijenjali, oprema je u naravi označena s više različitih inventurnih brojeva ili nema označene inventurne brojeve.

Prema odredbama članka 85. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu, izvanbilančni zapisi sadrže stavke koje su vezane, ali nisu uključene u bilančne kategorije, i to: tuđa imovina dobivena na korištenje, dana jamstva, dana kreditna pisma, instrumenti osiguranja plaćanja i ostali izvanbilančni zapisi. Prema obvezujućoj Uputi Ministarstva financija iz studenoga 2013., svi pojavni oblici državne imovine, pojedinačno i zbirno, moraju se iskazati vrijednosno, a u skladu s odredbama Zakona o proračunu, vrijednost imovine se iskazuje po raspoloživim knjigovodstvenim vrijednostima.

Prema Uputi Ministarstva financija, za vrednovanje imovine koja do sada nije bila evidentirana u poslovnim knjigama, moguće je primijeniti četiri pristupa: vrednovanje na temelju procijenjene vrijednosti, vrednovanje po osnovi očekivanih prihoda od uporabe, tržišno vrednovanje prema pojavnim obilježjima sličnoj imovini i simbolično evidentiranje po jednoj novčanoj jedinici. Postupak procjene vrijednosti do sada neevidentirane imovine obveza je svih vlasnika i korisnika imovine, a dužni su je provesti u okviru redovitog postupka ažuriranja poslovnih knjiga i osiguranja realnosti financijskih izvještaja. Uputom Ministarstva financija je određeno da se postupak procjene vrijednosti do sada neevidentirane imovine provodi internom procjenom, po ovlaštenom procjenitelju ili u iznosu pojedinačne vrijednosti od 1,00 kn. Internu procjenu provodi radno povjerenstvo na temelju usporedne metode koristeći dostupne informacije. Procjena putem ovlaštenog procjenitelja se provodi u iznimnim slučajevima, ako je imovina u postupku otuđenja ili zamjene.

Procjena prema pojedinačnoj vrijednosti u iznosu 1,00 kn, provodi se za imovinu koju zbog njezinih specifičnih obilježja nije opravdano niti moguće procjenjivati, a radi se isključivo o vrstama imovine koja spada u kategoriju kulturno - povijesne baštine, neotuđivih prirodnih bogatstava, nekih infrastrukturnih objekata i slično.

Državni ured za reviziju nalaže, poduzeti aktivnosti u vezi evidentiranja navedene imovine u poslovnim knjigama.

Nalaže se sastavljati obvezne bilješke uz Bilancu, u skladu s odredbama Pravilnika o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu, što podrazumijeva i bilješke o potencijalnim obvezama po sudskim sporovima u tijeku.

2.2. U vezi sa sastavljanjem obveznih bilješki uz Bilancu, Ured navodi da je koncem 2015., u okviru izvanbilančnih zapisa, evidentirao potencijalne obveze po sudskim sporovima u tijeku, ali ih je propustio uvrstiti u Bilješke uz financijske izvještaje, a što je učinjeno prilikom predaje financijskih izvještaja za 2016.

U vezi evidentiranja tuđe imovine u poslovnim knjigama, Ured obrazlaže da koristi imovinu zatečenu u prostoru koji je dobio na korištenje od Ministarstva državne imovine (tadašnjeg Državnog ureda za državnu imovinu), koju uredno vodi na inventurnim listama i redovito popisuje godišnjim popisom. Na zahtjev Ureda, Ministarstvo državne imovine je uskladilo dio zatečene imovine sa svojim analitičkim evidencijama i dodijelilo je Uredu te je navedena imovina uvedena u poslovna knjige Ureda. Za ostatak zatečene imovine, Ministarstvo državne imovine nije moglo utvrditi o kojoj se točno imovini i vrijednosti radi, zbog čega nije uvedena u knjigovodstvene evidencije Ureda, nego samo u inventurne liste. Pri evidentiranju navedene imovine, Ured se nije koristio metodama iz Uputa o priznavanju, mjerenju i evidentiranju imovine u vlasništvu Republike Hrvatske iz 2013., jer je smatrao da se one ne bi mogle primijeniti u konkretnom slučaju. Obrazlaže da se Uputa odnosi na vrednovanje do sada neevidentirane imovine, dok se u ovom slučaju radi o imovini koju su prethodno koristili proračunski korisnici, koji su ranije boravili u prostoru dodijeljenom Uredu. Za navedenu imovinu, Ured je u više navrata tražio od Ministarstva državne imovine da prilikom godišnjih popisa utvrdi o kojoj se imovini radi te da je nakon toga prenese u vlasništvo Ureda. Na taj način bi se izbjeglo nepotrebno dvostruko iskazivanje državne imovinu (kod Ureda i kod drugih proračunskih korisnika) kao i konačno utvrdilo pravo stanje imovine Ureda i navedenog Ministarstva. Ured naglašava da se na predmetnoj imovini uglavnom nalaze pločice s inventurnim oznakama prethodnih korisnika. Navodi da je u više navrata putem elektronske pošte nastojao riješiti navedenu situaciju s Ministarstvom državne imovine. Inventurna komisija Ministarstva državne imovine u dva navrata je provodila inventuru u Uredu, ali Ured nije dobio povratnu informaciju o rezultatima navedenih inventura te navodi da će i nadalje nastojati riješiti ovaj problem s Ministarstvom državne imovine zahtjevom da mu prenesu u vlasništvo usklađenu imovinu po inventuri (ukoliko je ima). U suprotnom, kako se radi o dotrajaloj i staroj uredskoj opremi, Ured će je evidentirati u poslovnim knjigama po vrijednosti uz primjenu metode interne procjene.

3. Rashodi

3.1. Ukupni rashodi Ureda su u 2015. ostvareni u iznosu 51.118.003,00 kn, a odnose se na ostale rashode (tekuće donacije) u iznosu 40.583.870,00 kn, rashode za zaposlene u iznosu 4.886.304,00 kn, naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade u iznosu 3.545.424,00 kn, materijalne rashode u iznosu 1.872.280,00 kn, financijske rashode u iznosu 155.233,00 kn i rashode za nabavu nefinancijske imovine u iznosu 74.892,00 kn.

- Rashodi za tekuće donacije

Ostali rashodi, odnosno rashodi za tekuće donacije ostvareni u iznosu 40.583.870,00 kn, čine 79,4 % ukupno ostvarenih rashoda.

Vrijednosno najznačajniji rashodi za tekuće donacije u ukupnom iznosu 19.700.000,00 kn ili 48,5 % tekućih donacija, ostvareni su za provođenje 34 programa i projekata koji su od posebnog interesa za hrvatski narod u BiH, za koje su zaključeni ugovori u 2015., a uglavnom se provode tijekom 2016., i to: 13 projekata iz područja kulture u iznosu 4.700.000,00 kn, deset projekata vezano uz obrazovanje i znanost u iznosu 5.350.000,00 kn, pet projekata iz područja zdravstva u iznosu 5.260.000,00 kn te šest projekata iz ostalih područja u iznosu 4.390.000,00 kn.

Ured je početkom lipnja 2015. objavio natječaj, a Vlada RH je imenovala povjerenstvo koje je razmotrilo prijavljene projekte i nakon njihovog prijedloga, Vlada RH je sredinom listopada 2015. donijela Odluku o raspodjeli sredstava za financiranje kulturnih, obrazovnih, znanstvenih, zdravstvenih i ostalih programa i projekata od interesa za hrvatski narod u Bosni i Hercegovini za 2015. U skladu s navedenom Odlukom, Ured i nadležna ministarstva su s korisnicima potpore zaključili ugovore o financijskoj potpore, kojima je utvrđena visina potpore, način korištenja sredstava, nadzora, izvješćivanja i druga prava i obveze korisnika potpore, davatelja potpore i nadležnog ministarstva te Ministarstva vanjskih i europskih poslova vezano uz nadzor korištenja potpore.

Prema istom postupku bila su osigurana i sredstva za navedene namjene u držanom proračunu za 2014. i za 2016. u iznosima po 20.000.000,00 kn. Osigurana sredstva u državnom proračunu za 2014. raspoređena su za financiranje 29 programa i projekata te pomoć poplavljenim područjima, čija provedba je započela i odvijala se je uglavnom tijekom 2015. i to: za sedam projekata iz područja obrazovanja i znanosti u iznosu 4.665.000,00 kn, sedam iz područja zdravstva u iznosu 3.049.000,00 kn, deset iz područja kulture u iznosu 4.300.000,00 kn, deset projekata iz ostalih područja u iznosu 2.986.000,00 kn te za pomoć poplavljenim područjima u BiH u iznosu 5.000.000,00 kn (za pet općina i osnovnu školu).

Prema kriterijima ugovora, sredstva potpore Ured doznachava korisniku jednokratno u ukupnom iznosu potpore, najkasnije do 31. prosinca tekuće godine u kojoj je potpora odobrena. Utvrđeni su rokovi izvršenja programa najkasnije do 31. prosinca sljedeće godine (prva godina nakon dobivanja potpore) te da korisnik potpore treba davatelju potpore i nadležnom ministarstvu dostavljati redovita tromjesečna izvješća o izvršenju projekta, a u roku 30 dana po završetku projekta, odnosno najkasnije do 31. siječnja sljedeće godine (druga godina nakon dobivanja potpore), treba podnijeti završno izvješće (opisno i financijsko uz priloženu dokumentaciju za nastale troškove).

Korisnik potpore se obvezuje pravodobno izvijestiti davatelja potpore i nadležno ministarstvo o eventualnim smetnjama u provođenju projekta, zbog kojih može tražiti izmjene, odnosno produljenje ugovorenog roka izvršenja projekta. Davatelj potpore, nadležno ministarstvo i Ministarstvo vanjskih i europskih poslova, imaju pravo kontrolirati namjensko korištenje sredstava dane potpore, putem navedenih izvješća i neposrednim uvidom na terenu.

Ured zaprima tromjesečna i konačna izvješća s priloženom dokumentacijom o čemu vodi posebne evidencije (preglede), a provodio je i kontrolu provedbe projekata i namjenskog utroška sredstava na terenu, o čemu su sastavljeni zapisnici. U razdoblju od veljače 2015. do srpnja 2016., obavljeno je 29 neposrednih kontrola provođenja projekata na terenu u BiH, za koje su odobrene potpore 2014. i 2015.

Pregledom evidencija o dostavljenim izvještajima o trošenju sredstava potpora, utvrđeno je da su u pojedinim slučajevima doznačena sredstva dulje neiskorištena, odnosno počinju se koristiti po proteku više mjeseci od doznake, nakon čega se traži produljenje rokova izvršenja ili prenamjena sredstava, što se u većini slučajeva odobrava.

Primjerice, za projekte iz područja obrazovanja i znanosti, za koje je za deset projekata odobreno u 2015. ukupno 5.350.000,00 kn, prema dostavljenim izvješćima, ukupno je do konca rujna 2016. utrošeno 3.980.729,00 kn ili 74,4 % odobrenih potpora.

Za dva projekta u okviru kojih je bilo ukupno odobreno 1.100.000,00 kn, do konca rujna 2016. nije bilo utroška sredstava potpore, jer nisu bili okončani postupci javne nabave.

Za projekt iz područja zdravstva, za koji su u 2014. bila odobrena i doznačena sredstva potpore u iznosu 700.000,00 kn, s rokom izvršenja najkasnije do konca 2015., početkom veljače 2016. je odobreno produženje roka izvršenja do 31. prosinca 2016. Za provedbu istog projekta je u listopadu 2015. odobreno i doznačeno 2.500.000,00 kn, iako se potpora iz 2014. u to vrijeme nije počela trošiti. Do konca rujna 2016., od potpore dodijeljene koncem 2014. u iznosu 700.000,00 kn, (za godinu i devet mjeseci) utrošeno je ukupno 300.926,02 kn ili 43,0 %, a za potporu iz 2015. je dostavljen zahtjev za produženjem roka korištenja do konca rujna 2017., zbog složene procedure javne nabave za izvođenje radova te poteškoća vezanih uz pribavljanje dozvola, suglasnosti i projektne dokumentacije. Za istu namjenu su prema Odluci Vlade RH od 14. rujna 2016., korisniku potpore odobrena nova sredstva iz državnog proračuna za 2016. u iznosu 500.000,00 kn.

Za 13 projekata iz područja kulture, u 2015. je odobreno ukupno 4.700.000,00 kn, a prema dostavljenim izvješćima, do konca rujna 2016. za 12 projekata je utrošeno 3.691.530,00 kn ili 78,5 % odobrenih potpora.

Za šest projekata koji se odnose na ostala područja, u 2015. je odobreno ukupno 4.390.000,00 kn, a prema dostavljenim izvješćima, do konca rujna 2016. utrošeno je za tri projekta 2.909.410,00 kn ili 66,3 % odobrenih sredstava, dok za druga tri projekta do navedenog datuma nije bilo utroška sredstava. Za jedan od navedenih projekata za koji je 2015. odobrena potpora u iznosu 900.000,00 kn, a sredstva nisu trošena, zaprimljena je molba za odobrenjem produljenja roka za realizaciju projekta do konca 2018., uz obrazloženje da projektni partneri nisu u mogućnosti izvršiti svoje obveze u pogledu sufinanciranja projekta, uz napomenu da će svoj dio planirati u proračunu za 2017.

S obzirom na to da su potpore (tekuće donacije) u većem broju slučajeva namijenjene financiranju projekata koji su od značaja za Hrvate koji žive izvan RH, uvjetovane složenim procedurama pripreme i provedbe projekata (pribavljanje potrebnih dozvola i suglasnosti nadležnih tijela izvan RH), dugotrajnim postupcima javne nabave zbog žalbenih postupaka te sufinanciranjem projekata pravnih i fizičkih osoba izvan RH, Državni ured za reviziju predlaže prethodno pribaviti informacije o pripremljenosti projekata te u skladu s navedenim predlagati Vladi RH donošenje odluka o odobravanju potpora.

- 3.2. *Ured prihvaća prijedlog Državnog ureda za reviziju da prije odobravanja potpora, treba prethodno pribaviti informacije o pripremljenosti projekata te u skladu s navedenim predlagati Vladi RH donošenje odluke o odobravanju potpora.*

Navodi da se najznačajniji rashodi za tekuće donacije odnose na sredstva koja se raspodjeljuju za financiranje kulturnih, obrazovnih, znanstvenih, zdravstvenih i ostalih programa i projekata od interesa za hrvatski narod u BiH. Obrazlaže da su u odnosu na ranije natječaje, prije ustrojavanja Ureda, napravljeni značajni iskoraci u financiranju navedenih programa, na način da se financiraju veći, strateški i razvojni projekti, koji proizvode dugoročnije učinke za opstojnost hrvatskog naroda u BiH, programi i projekti koji imaju izravni ili neizravni utjecaj na otvaranje novih radnih mjesta, programi i projekti od šireg interesa i značaja za cjelokupnu društvenu zajednicu te da se provodi nadzor namjenskog trošenja proračunskih sredstava. S obzirom da se radi o vrlo važnim i značajnim projektima za Hrvate u BiH, provode se opsežne provjere svih prijavljenih projekata, što u znatnoj mjeri produžuje trajanje samog postupka. Tako se nakon natječaja, koji je otvoren 30 dana i pregleda dostavljene dokumentacije, provodi i terenski obilazak projekata, a sve u cilju donošenja optimalnog prijedloga Odluke o raspodjeli sredstava za financiranje kulturnih, obrazovnih, znanstvenih, zdravstvenih i ostalih programa i projekata od interesa za hrvatski narod u BiH. Kako cjelokupna procedura zahtjeva dosta vremena, teško je u jednoj proračunskoj godini provesti natječaj i završiti projekte za koje su sredstva odobrena. Pri odabira projekata se vodi računa o ukupnoj pripremljenosti projekata. Ured navodi da se veći dio sredstava utroši u ugovorenom roku, a da manji broj nositelja projekata (uglavnom za veće infrastrukturne projekte) traži produljenje roka iz objektivnih razloga, na koje nositelji projekata ne mogu utjecati. Ured prihvaća prijedlog Državnog ureda za reviziju te će i nadalje prilikom odabira projekata za financiranje posvećivati veliku pažnju pripremljenosti projekata i nastojati predlagati projekte koji će biti realizirani u ugovorenom roku.

III. MIŠLJENJE

1. Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju, obavljena je financijska revizija Ureda za 2015. Revizijom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje. Izraženo je bezuvjetno mišljenje.
2. Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora. Planirana je i obavljena s ciljem da pruži razumno uvjerenje jesu li financijski izvještaji sastavljeni prema računovodstvenim propisima i standardima, a poslovanje usklađeno sa zakonima i drugim propisima.
3. Prema mišljenju Državnog ureda za reviziju, u skladu s prihvaćenim okvirom financijskog izvještavanja, financijski izvještaji u svim značajnijim odrednicama objektivno iskazuju rezultate poslovanja te stanje imovine i obveza.
4. Ured je osnovan temeljem Zakona, koncem listopada 2011., a ustrojen je na temelju Zakona o ustrojstvu i djelokrugu ministarstava i drugih tijela državne uprave. Obavlja upravne i druge poslove vezano uz odnose RH i Hrvata izvan RH, koordinaciju i nadzor aktivnosti između nadležnih tijela državne uprave i drugih nositelja suradnje RH s Hrvatima izvan RH, zaštitu prava i interesa te očuvanja i jačanja identiteta Hrvata izvan RH, izradu prijedloga komunikacijske strategije za Hrvate izvan RH, stvaranje uvjeta za povratak iseljenika (dijaspora) i njihovo uključivanje u gospodarski i društveni život RH. Predlaže politiku poticanja i pomoći povratka i useljavanja, provodi mjere i programe za integraciju Hrvata povratnika i useljenika, pruža pomoć u poduzetničkim ulaganjima. Daje gospodarsku potporu povratku i održivom opstanku Hrvata kao konstitutivnog naroda u BiH i hrvatske manjine u Republici Srbiji, Crnoj Gori i Republici Kosovo te po potrebi i drugim hrvatskim zajednicama. Predlaže projekte i provedbene planove te obavlja nadzor njihove provedbe, vodi evidencije o Hrvatima izvan RH te obavlja druge poslove u skladu sa Zakonom. Početkom 2015. u Uredu je bilo 29 zaposlenih, a koncem godine je bilo 37 zaposlenika. Zakonski predstavnik Ureda (predstojnica) od veljače 2012. do 30. ožujka 2016. je bila mr. sc. Daria Krstičević, a nakon navedenog datuma je predstojnik (kasnije državni tajnik) Zvonko Milas, inženjer prometa. Vrijednosno najznačajniji izvori financiranja Ureda su opći prihodi i primici iz državnog proračuna i naknade za priređivanje igara na sreću. Za 2015. su planirani prihodi i rashodi u iznosu 51.943.721,00 kn. Prihodi su ostvareni u iznosu 49.268.751,00 kn, a rashodi u iznosu 51.118.003,00 kn te je iskazan manjak prihoda u iznosu 1.849.252,00 kn. S obzirom da je višak prihoda iz prethodnih razdoblja iznosio 3.473.059,00 kn, višak prihoda raspoloživ u sljedećem razdoblju iznosi 1.623.807,00 kn. Vrijednosno značajniji prihodi su ostvareni iz državnog proračuna u iznosu 43.765.297,00 kn i čine 88,8 % ukupnih prihoda. Značajniji rashodi su ostvareni za tekuće donacije u iznosu 40.583.870,00 kn ili 79,4 % ostvarenih rashoda (značajniji su: Poticaji za obrazovanje, kulturu, znanost i zdravstvo u BiH – Međunarodna razvojna suradnja u iznosu 18.000.000,00 kn, Međunarodni program Hrvatskog radija „Glas Hrvatske“ 10.000.000,00 kn, Programi Hrvata izvan RH – Međunarodna razvojna suradnja 4.854.000,00 kn i Satelitski TV program za Sjevernu Ameriku 3.300.000,00 kn), za zaposlene u iznosu 4.886.304,00 kn ili 9,6 % i za stipendije studentima i tečaj učenja hrvatskog jezika u iznosu 3.545.424,00 kn ili 6,9 % ukupnih rashoda. Ukupna potraživanja su koncem 2015. iznosila 1.660.865,00 kn.

Odnose se na potraživanja iz proračuna za naplaćene prihode od naknada za priređivanje igara na sreću u iznosu 1.660.423,00 kn i potraživanja od HZZO-a za bolovanja preko 42 dana u iznosu 442,00 kn. Obveze su koncem 2015. iznosile 532.019,00 kn, što je za 33.611,00 kn ili 6,7 %, više od iskazanih početkom godine, zbog većeg broja zaposlenih. Odnose se na obveze za rashode poslovanja (od čega su obveze za zaposlene 476.091,00 kn, a za materijalne rashode 54.440,00 kn). Koncem 2015. navedene obveze nisu dospjele. Izvanbilančni zapisi su koncem 2015. iskazani u iznosu 3.312.927,00 kn i veći su 2.391.927,00 kn ili 259,7 % od iskazanih koncem 2014. u iznosu 921.000,00 kn. Odnose se na potencijalne obveze po sudskim sporovima vezano uz neisplaćene stipendije u 2013. u iznosu 2.391.927,00 kn te na vrijednost tuđe imovine na korištenju u Uredu (slike) u iznosu 921.000,00 kn. Planirana vrijednost nabave za 2015. je iznosila 1.129.000,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost. Odnosi se na nabavu temeljem okvirnih sporazuma Državnog ureda za središnju javnu nabavu u vrijednosti 623.000,00 kn, nabavu zaštitarskih usluga iz Dodatka II. B u vrijednosti 110.000,00 kn te nabavu roba i usluga procijenjene vrijednosti do 200.000,00 kn, odnosno radova do 500.000,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost, u vrijednosti 396.000,00 kn. Plan nabave te izmjene i dopune su objavljene na internetskim stranicama Ureda u skladu s odredbama Zakona o javnoj nabavi. Ustrojen je registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma, koji sadrži zakonom propisane podatke i također je objavljen na internetskim stranicama Ureda. Statističko izvješće o javnoj nabavi za 2015. je izrađeno u zakonskom roku. Prema navedenom izvješću, u 2015. su zaključena dva ugovora za nabavu zaštitarskih usluga iz Dodatka II. B u vrijednosti od 559.545,00 kn s porezom na dodanu vrijednost. Nabava roba i usluga procijenjene vrijednosti do 200.000,00 kn, odnosno radova do 500.000,00 kn je iznosila 1.063.141,00 kn s porezom na dodanu vrijednost. Temeljem okvirnih sporazuma Državnog ureda za središnju javnu nabavu ukupno je zaključeno 16 ugovora u vrijednosti 218.334,00 kn s porezom na dodanu vrijednost (odnosno 174.667,00 kn bez poreza na dodanu vrijednost). Revizijom za 2015. utvrđene nepravilnosti i propusti, koje se odnose na djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo, računovodstveno poslovanje i rashode nisu značajne te nisu utjecale na istinitost financijskih izvještaja te je izraženo bezuvjetno mišljenje.